

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-07

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-07

DECIZIE din 20 noiembrie 2018 cauza nr. 90/18

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale

petiționarului: XXXX, în interesele fiului, reprezentat de avocata Andriuța Violeta

reclamaților: YYY directoarea grădiniței comunei ZZZZ; YYYYY educatoare; YYY, primarul comunei ZZZZZ, și

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Discriminare în acces la educație pe criteriu de sănătate. Victimizare.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea din cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

- 3.1 Petiționarul declară că, la data de 07.05.2018, copilul acestuia nu a fost primit la grădiniță deși aveau certificat medical prin care se confirma că acesta poate să frecventeze grădinița. Petiționarul menționează că directoarea a motivat refuzul prin faptul că copilul este bolnav și necesită supraveghere specială din partea educatoarelor și că acestea nu reușesc, deoarece sunt mulți copii în grupă. Petiționarul susține că directoarea grădiniței i-ar fi solicitat un certificat medical suplimentar prin care să fie indicată diagnoza copilului și i-ar fi condiționat acceptul copilului în grădiniță de prezentarea acestuia. Suplimentar petiționarul menționează că în rezultatul depunerii plângerii la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și la Consiliu familia sa a fost supusă victimizării de către primarul comunei ZZZZZ. Petiționarul declară la data de 30.05.2018, au fost invitați la primărie pentru a discuta pe marginea acestui caz. Petiționarul menționează că în cadrul ședinței părinții au fost intimidați și amenințați pentru faptul că au depus plângere. De asemenea, primarul a declarat că dacă directoarea și educatoarea vor fi sancționate, el va închide grădinița.

Susținerile reclamaților

- 3.2 **YYYYYY, directoarea grădiniței**, menționează că la data de 12.04.2018 a fost numită în calitate de director al grădiniței comunei ZZZZZ. Reclamata menționează că din momentul când a fost numită în funcție nu a refuzat copilului să frecventeze grădinița. Reclamata a menționat că în legătură cu starea sănătății, copilul are crize care necesită o supraveghere deosebită. Despre toate acestea au fost informați părinții la care le-a recomandat să consulte un medic specialist. Reclamata notează că tatăl copilului a informat că copilul primește tratament fără a specifica diagnosticul. Reclamata menționează că copilul frecventează grădinița din luna mai 2018. La 18.05.2018 părinții copilului au prezentat tichetul de control al copilului în care se indică starea sănătăți copilului.
- 3.3 **YYYY, educatoarea grupei**, menționează că nu a refuzat primirea copilului la grădiniță. Reclamata notează că frecventează grădinița de la 2,5 ani și în legătură cu starea sănătăți dificilă i se acordă o supraveghere deosebită. Reclamata notează că la data de 03.05.2018 a fost martoră la două crize pe care le-a suportat copilul. De asemenea, reclamata notează că despre aceste cazuri au fost informați părinții la care le-a recomandat să consulte un medic specialist. Reclamata mai notează că părinții erau informați de fiecare dată când copilul făcea crize. La moment copilul frecventează grădinița.
- 3.4 **YYYYY, Primarul comunei ZZZZZZZ**, susține că la data de 30 mai 2018 a avut loc ședința multidisciplinară din primăria. Ședința a fost desfășurată la sesizarea directoarei grădiniței cu scopul de a elucida faptele care au dus la un conflict între petiționar și angajații grădiniței, precum și sensibilizarea părinților de a manifesta o atitudine serioasă față de sănătatea copilului.
- 3.5 **Martorul M.A.**, medic pediatru, a declarat că copilul are astfel de crize (spasme) din cauza plânsului. Martorul a notat că aceste crize se manifestă din punct de vedere neurologic. Medicul a confirmat că copilul nu are diagnoza-epilepsie.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012 la art. 1 alin.(1)** stabilește că scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criteriile presupuse și definiția acomodării rezonabile– orice modificare sau adaptare necesară și adecvată, într-un caz particular, care nu impune o sarcină disproporționată sau nejustificată atunci când este nevoie pentru a asigura unei persoane, în cazurile stabilite de lege, exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale în condiții de egalitate cu ceilalți; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 4** identifică formele grave ale discriminării, cum este: lit. f) discriminarea săvârșită de două sau mai multe ori; **art. 9 alin.(1)** prevede că instituțiile de învățământ asigură respectarea principiului nediscriminării: a) prin oferirea accesului la instituțiile de învățământ de orice tip și nivel.
- 4.3 **Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28 martie 1995 la art.47 alin. (1)** prevede că părinții sunt obligați să aibă grijă de sănătatea copilului, de dezvoltarea lui prenatală și posibilitatea, de educația lui fizică, spirituală și morală, să-i cultive un mod sănătos de viață. Părinții, alți

reprezentanți legali, la solicitarea unităților medico-sanitare, trebuie să prezinte copilul pentru examinare medicală și aplicare a măsurilor de profilaxie.

- 4.4 **Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994 la art.15 alin.(3)** prevede că părinții sunt obligați să respecte recomandările medicilor privind asigurarea dezvoltării normale a copilului în perioada pre și postnatală. Respectarea tuturor cerințelor medicilor este stimulată de stat.
- 4.5 **Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1211 din 04.11.2016 la pct. 207** prevede că copii pot frecventa instituția de educație timpurie numai după prezentarea unui certificat medical eliberat de medicul de familie după suportarea unei boli infecțioase sau lipsa fără motive în decurs de 3 zile consecutive (cu excepția zilelor de odihnă și sărbătoare). pct. 203 al aceluiași regulament, primirea zilnică a copiilor în instituțiile de educație timpurie se efectuează de către educator, care obține date de la părinți despre starea de sănătate a copilului, examinează starea cavității bucale (faringele) și tegumentele, măsoară temperatura corpului la copiii cu manifestări îngrijorătoare (clinice) și face înscrierile de rigoare într-un registru special sub supravegherea lucrătorului medical.
- 4.6 **Convenția cu privire la Drepturile Copilului la art.28** prevede că statele părți recunosc dreptul copilului la educație și, în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv și pe baza egalității de șanse, în special, statele membre vor avea obligația: a) de a asigura învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți; b) de a încuraja crearea diferitelor forme de învățământ secundar, atât general, cât și profesional și de a le pune la dispoziția tuturor copiilor și de a permite accesul tuturor copiilor la acestea, de a lua măsuri corespunzătoare, cum ar fi instituirea gratuității învățământului și acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie; c) de a asigura tuturor accesul la învățământul superior, în funcție de capacitatea fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate; d) de a pune la dispoziție copiilor și de a permite accesul acestora la informarea și orientarea școlară și profesională; e) de a lua măsuri pentru încurajarea frecvenței cu regularitate a școlii și pentru reducerea ratei abandonului școlar. 2. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura aplicarea măsurilor de disciplină școlară într-un mod compatibil cu demnitatea copilului ca ființă umană și în conformitate cu prezenta Convenție.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare în acces la educație pe criteriu de stare de sănătate și victimizare a părinților drept urmare a plângerii înaintate.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (a se vedea cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par.57) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alogațiile expuse în plângere, pentru a institui o prezumție a discriminării petiționarul urma să prezinte fapte care ar arăta existența cumulativă a următoarelor elemente:
- 1) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) în exercitarea unui drept
  - 2) aplicat (fiului acestuia) în comparație cu alți copii
  - 3) cu care acesta se afla în situație analogică
  - 4) în baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Analizând alogațiile petiționarului, Consiliul stabilește că prezumția discriminării a fost instituită. Consiliul a stabilit că fiul petiționarului, la data de 07.05.2018, nu a fost primit la

grădiniță. Consiliul a luat act că fiul petiționarilor a fost refuzat pe motiv că personalul didactic aveau îngrijorări referitor la starea lui de sănătate.

- 5.4 În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența unei justificări obiective și rezonabile a tratamentului deplâns.
- 5.5 Consiliul a luat act de poziția personalului didactic din grădiniță care a menționat că, ținând cont de faptul că copilul cu o zi în urmă a făcut o criză asemănătoare cu crizele epileptice, i-au recomandat părintelui să consulte un medic specialist și după care să îl aducă la grădiniță. De asemenea, a menționat că solicitarea de a prezenta un certificat medical este întemeiată pe prevederile normative care stipulează că copilul care lipsește 3 zile de la grădiniță, prezintă certificatul medical.
- 5.6 Consiliul reține că, într-adevăr, potrivit pct. 207 din Regulamentul sanitar pentru instituțiile de educație timpurie, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1211 din 04.11.2016, copiii pot frecventa instituția de educație timpurie numai după prezentarea unui certificat medical eliberat de medicul de familie după suportarea unei boli infecțioase sau lipsa fără motive în decurs de 3 zile consecutive (cu excepția zilelor de odihnă și sărbătoare). Consiliul notează că în situația examinată fiul petiționarului nu a suportat nici o boală infecțioasă și nici nu a lipsit nemotivat 3 zile consecutive. Consiliul reține că fiul petiționarului a avut o criză în data de 03.05.2018 (zi de joi) și în data de 04.05.2018 (zi de vineri) copilul a fost lăsat acasă, iar în data de 07.05.2018 (zi de luni) a fost refuzat să fie primit la grădiniță. Consiliul subliniază că justificarea invocată de personalul grădiniței nu era întemeiată. Consiliul notează că refuzul de a primi copilul la grădiniță în data de 07.05.2018 a fost neîntemeiat, contrar art. 9 alin.(1) lit. a) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012.
- 5.7 Consiliul a luat act de faptul că fiul petiționarului a continuat să frecventeze grădinița din 18.05.2018, după ce părinții au prezentat certificatul medical solicitat. Consiliul subliniază că incapacitatea instituției de învățământ (de orice tip și nivel) de a acorda ajutorul necesar unui copil în cazul unor crize imprevizibile nu constituie o justificare obiectivă și rezonabilă pentru refuzul de a admite copilul în instituția preșcolară. Astfel, Consiliul îndeamnă personalul grădiniței să depună toată diligența și să nu admită fapte similare în viitor.
- 5.8 Referitor la victimizarea părintelui drept urmare a plângerii înaintate, Consiliul reamintește că pentru a institui o prezumție a victimizării petiționarul urma să prezinte fapte care arată:
  - a) orice acțiune sau inacțiune, soldată cu consecințe adverse
  - b) ca urmare a depunerii unei plângeri sau înaintării unei acțiuni în instanța de judecată, în scopul asigurării aplicării Legii cu privire la asigurarea egalității, sau în scopul furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plângerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană.
- 5.9 Petiționarul declară că imediat după ce a depus o plângere la Consiliu, primarul YYYY, a convocat ședința echipei multidisciplinare, în cadrul căreia s-a pus în discuție neglijarea supravegherii medicale a copilului din partea părinților. Petiționarul percepe această acțiune drept o consecință adversă survenită din cauza depunerii plângerii la Consiliu.
- 5.10 Consiliul stabilește că, într-adevăr, ședința echipei multidisciplinare a fost convocată urmare a depunerii plângerii la Consiliu și urmare a mai multor demersuri adresate ministerului de resort. Însă, Consiliul nu consideră că această acțiune a produs consecințe adverse. Consiliul a luat act că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a remis, petiția petiționarului, Direcției de Învățământ, Tineret și Sport spre examinare și identificarea măsurilor de soluționare a situației descrise. Direcția, la rândul său, a efectuat o vizită în instituția de educație timpurie și a întocmit un raport pe marginea faptelor constatate (f.d.59-60). În aceste circumstanțe, Consiliul este de opinie că convocarea unei ședințe pentru a aborda situația sesizată de petiționar, a constituit o acțiune concludentă și rezonabilă. Mai mult, Consiliul

reține că în cadrul ședinței, pe lângă faptul că s-a recomandat părinților să consulte un medic specialist pentru a stabili motivele crizelor pentru ca personalul grădiniței să-i acorde ajutorul medical necesar, s-a decis ca copilul să frecventeze grădinița. Acestea fiind constatate, Consiliul, notează că faptele invocate nu pot fi calificate drept victimizare.

5.11 Cât privește alegațiile petiționarului în privința Direcției de Învățământ, Tineret și Sport, Consiliul nu stabilește o prezumție a discriminării, or nu se atestă un tratament diferențiat al acesteia la examinarea petiției acestuia. Respectiv, Consiliul le respinge.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 9 alin. (1) lit. a) și 15 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct.61 al Legii nr. 298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate la pct. 5.6 -5.7 reprezintă discriminare pe criteriu de stare a sănătății în acces la instituția de învățământ timpurie.
2. Faptele examinate la pct. 5.8.-5.10 nu constituie victimizare.
3. Alegațiile formulate în privința Direcției de Învățământ, Tineret și Sport se resping.
4. Directoarea grădiniței va dispune organizarea unei sesiuni de instruire în domeniul nediscriminării pentru cadrele didactice din instituție.
5. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
6. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012 și Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru